

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๓๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒

เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ (๖) และ (๑๖) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องกระทำการดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ แห่งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๐ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องแยกเก็บสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ซึ่งมรดกมีพิษปนอยู่ด้วยหรือสำคัญหรือเสียดายเพื่อนำตัดูไว้ไฟ ไว้ในที่รองรับต่างหากที่เหมาะสมและมีฝาปิดมิดชิด และต้องจัดให้มีการกำจัดสิ่งดังกล่าวโดยเฉพาะด้วยวิธีการที่ปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ

(๒) ให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่มีสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในหมวดใดหมวดหนึ่งของบัญชีท้ายประกาศฉบับนี้ดำเนินการเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วดังต่อไปนี้

๒.๑ ห้ามมิให้นำสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมให้นำออกไปเพื่อการทำลายฤทธิ์ กำจัด ฝัง หรือฝัง ด้วยวิธีการ และ ณ สถานที่ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด

๒.๒ ต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับชนิด ปริมาณ ลักษณะ คุณสมบัติและสถานที่เก็บสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วนั้น ๆ พร้อมทั้งวิธีการเก็บ ทำลายฤทธิ์ กำจัด ฝัง เคลื่อนย้ายและการขนส่งตามหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติและวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๑

ประมวล สภาวสุ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

บัญชีลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว
ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๒๖)

หมวด ๑) สิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

ลักษณะ	คุณสมบัติ	วิธีการทดสอบหรือวิธีวิเคราะห์
๑.๑. สารไวไฟ	๑.๑.๑ เป็นของเหลวที่จุดความ (flash point) ต่ำกว่า ๖๐ องศาเซลเซียส แต่ไม่รวมถึงสารละลายในน้ำ (aqueous solution) ที่มีปริมาณของแอลกอฮอล์ผสมน้อยกว่าร้อยละ ๒๔ โดยปริมาตร ๑.๑.๒ เป็นสารที่ไม่ใช่ของเหลว แต่สามารถลุกเป็นไฟได้ภายใต้อุณหภูมิและความดันมาตรฐาน เมื่อมีการเสียดสี เมื่อมีการดูดความร้อนหรือเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีขึ้นเองภายในสารนั้น และเมื่อเกิดลุกเป็นไฟจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงและต่อเนื่องที่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงได้ ๑.๑.๓ เป็นก๊าซที่ถูกบีบอัด (ignitable compressed gas) ซึ่งก๊าซชนิดนี้ให้หมายถึงวัสดุหรือของผสมใด ๆ ที่บรรจุอยู่ในถังบรรจุที่มีความดันสัมบูรณ์ (absolute pressure) มากกว่า ๒.๕๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร (๕๐ ปอนด์ต่อตารางนิ้ว) ที่อุณหภูมิ ๒๐ องศาเซลเซียส (๖๐ องศาฟาเรนไฮต์) หรือมีความดันสัมบูรณ์มากกว่า ๘.๑๐ กิโลกรัมต่อตาราง	- วัดด้วยเครื่องมือ Pinsky-Martens Closed Cup Tester ตามวิธีการทดสอบมาตรฐาน ASTM D-๕๖๑-๖๘ หรือ D-๕๖๑-๘๐ หรือ - วัดด้วยเครื่องมือ Setaflash Closed Cup Tester ตามวิธีการทดสอบมาตรฐาน ASTM D-๖๖๒-๖๘ - วัดตามวิธีการทดสอบมาตรฐาน ASTM Test D-๓๒๓

ลักษณะ	คุณสมบัติ	วิธีการทดสอบหรือวิธีวิเคราะห์
๑.๒ สารกัดกร่อน	เซตทิเมตร (๑๐๘ ปอนด์ต่อตารางนิ้ว) ที่อุณหภูมิ ๕๕ องศาเซลเซียส (๑๓๐ องศาฟาเรนไฮต์) ๑.๑.๔ เป็นสารออกซิไดเซอร์ (oxidizer) ซึ่งให้ออกซิเจนได้อย่างรวดเร็วที่จะไปกระตุ้นให้เกิดการเผาไหม้ของสารอินทรีย์อื่น ดังต่อไปนี้คือ สารประกอบจำพวก chlorate, permanganate, inorganic peroxide และ nitrate ๑.๑.๑ เป็นสารที่ละลายในน้ำเป็นส่วนประกอบ (aqueous) ที่มีค่าพีเอช (pH) ๒ หรือต่ำกว่า และค่าพีเอช (pH) ๑๒.๕ หรือสูงกว่า ๑.๑.๒ เป็นของเหลวที่กัดกร่อนเหล็กกล้าชั้น SAE ๑๐๒๐ โคลโนอีกรากสูงกว่า ๖.๓๕ มิลลิเมตร (๐.๒๕๐ นิ้ว) ต่อปี ที่อุณหภูมิ ๕๕ องศาเซลเซียส (๑๓๐ องศาฟาเรนไฮต์)	- วัดด้วย pH-meter ตามวิธีการทดสอบของ USEPA - ใช้วิธีการทดสอบของ NACE (National Association of Corrosion Engineers) Standard TM-๐๑-๖๔
๑.๓ สารเกิดปฏิกิริยาได้ง่าย	๑.๓.๑ เป็นสารที่มีสภาพไม่คงตัว สามารถทำปฏิกิริยาได้อย่างรวดเร็วและอย่างรุนแรงโดยไม่มีภาวะระเบิดเกิดขึ้น ๑.๓.๒ เป็นสารที่ทำปฏิกิริยาอย่างรุนแรงกับน้ำ ๑.๓.๓ เป็นสารซึ่งเมื่อรวมกับน้ำจะได้องค์ผสมที่จะระเบิดได้ ๑.๓.๔ เป็นสารซึ่งเมื่อผสมกับน้ำ จะทำให้เกิดมีก๊าซพิษ ไอพิษ หรือควันพิษขึ้นในปริมาณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้ ๑.๓.๕ เป็นสารที่ประกอบด้วยไฮโดรเจนหรือซัลไฟด์	

ลักษณะ	คุณสมบัติ	วิธีการทดสอบหรือวิธีวิเคราะห์										
๑.๔ สารมีพิษอื่น ๆ	พืชม้าพีเอช(pH) ระหว่าง ๒ ถึง ๑๑.๕ จะทำให้เกิดมีก๊าซพิษ ไอพิษ หรือควันพิษอื่นในปริมาณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้ ๑.๑๑.๖ เป็นสารซึ่งเมื่อถูกทำให้ร้อนขึ้นในที่จำกัดจะมีปฏิกิริยาระเบิดรุนแรง หรือเมื่ออยู่ในที่ที่มีอุณหภูมิและความดันมาตรฐานจะมีปฏิกิริยารุนแรงและรวดเร็วและอาจระเบิดได้ เป็นสิ่งปฏิดุสหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วซึ่งเมื่อนำมาทำการสกัดสารด้วยวิธีการมาตรฐาน และมีปริมาณโลหะหนักในวัสดุสกัดค่าใดค่าหนึ่ง ดังต่อไปนี้ <table data-bbox="322 713 633 909"><tr><td>อาร์เซนิก</td><td>มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร</td></tr><tr><td>แคดเมียม</td><td>มากกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อลิตร</td></tr><tr><td>โครเมียม</td><td>มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร</td></tr><tr><td>ตะกั่ว</td><td>มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร</td></tr><tr><td>ปรอท</td><td>มากกว่า ๐.๒ มิลลิกรัมต่อลิตร</td></tr></table>	อาร์เซนิก	มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร	แคดเมียม	มากกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อลิตร	โครเมียม	มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร	ตะกั่ว	มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร	ปรอท	มากกว่า ๐.๒ มิลลิกรัมต่อลิตร	- วิธีการสกัดสาร (Extraction Procedure) และวิธีการวิเคราะห์นำสกัดให้เป็นไปตามมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ในประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม
อาร์เซนิก	มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร											
แคดเมียม	มากกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อลิตร											
โครเมียม	มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร											
ตะกั่ว	มากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร											
ปรอท	มากกว่า ๐.๒ มิลลิกรัมต่อลิตร											

หมวด ๒) ตัวทำละลาย (Solvents) ที่เสื่อมคุณภาพหรือไม่ใช้แล้ว จึงต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อสารตัวทำละลาย (Solvents)	สูตรเคมี
๒.๑	คลอโรมีเทน (CHLOROMETHANE) หรือเมทิลคลอไรด์ (METHYL CHLORIDE)	CH_3Cl
๒.๒	โมโนคลอโรเบนซีน (MONOCHLOROBENZENE) หรือคลอโรเบนซีน (CHLOROBENZENE)	C_6H_5Cl
๒.๓	ไดคลอโรมีเทน (DICHLOROMETHANE) หรือเมทิลีนคลอไรด์ (METHYLENE CHLORIDE)	CH_2Cl_2
๒.๔	๑,๒ - ไดคลอโรอีทิลีน (๑,๒ - DICHLOROETHYLENE) หรืออะเซทิลีนไดคลอไรด์ (ACETYLENE DICHLORIDE)	$ClCHClCl$
๒.๕	ไตรคลอโรมีเทน (TRICHLOROMETHANE) หรือคลอโรฟอร์ม (CHLOROFORM)	$CHCl_3$
๒.๖	๑,๑,๑ - ไตรคลอโรอีเทน (๑,๑,๑ - TRICHLOROETHANE) หรือเมทิลคลอโรฟอร์ม (METHYLCHLOROFORM)	CH_3CCl_3
๒.๗	๑,๑,๒ - ไตรคลอโรอีเทน (๑,๑,๒ - TRICHLOROETHANE) หรือไวนิลไตรคลอไรด์ (VINYL TRICHLORIDE)	Cl_2CHCH_2Cl
๒.๘	๑,๑,๒ - ไตรคลอโรอีทิลีน (๑,๑,๒ - TRICHLOROETHYLENE)	$ClCHCCl_2$
๒.๙	๑,๑,๒,๒ - เทตราคลอโรอีทิลีน (๑,๑,๒,๒ - TETRACHLOROETHYLENE) หรือเปอร์คลอโรอีทิลีน (PERCHLOROETHYLENE)	Cl_2CCCl_2
๒.๑๐	๑,๑,๒,๒ - เทตราคลอโรอีเทน (๑,๑,๒,๒ - TETRACHLOROETHANE) หรืออะเซทิลีนเทตราคลอไรด์ (ACETYLENE TETRACHLORIDE)	$Cl_2CHCHCl_2$
๒.๑๑	เอทิล คลอไรด์ (ETHYL CHLORIDE)	C_2H_5Cl
๒.๑๒	๒ - บิวทีนัล (๒ - BUTENAL) หรือโครโทนัลดีไฮด์ (CROTONALDEHYDE)	$CH_3CHCHCHO$
๒.๑๓	คาร์บอนไดซัลไฟด์ (CARBON DISULFIDE)	CS_2

ลำดับที่	ชื่อสารพิษหัวละ-รวม	สูตรเคมี
๒.๑๔	๑-คลอโร-๒, ๓-อีปอกซีโพรเพน (๑- CHLORO - ๒, ๓-EPOXYPROPANE) หรืออีพิคลอโรไฮดริน (EPICHLOROHYDRIN)	$\text{CH}_2 \text{ OCHCH}_2 \text{ Cl}$
๒.๑๕	๓,๔-ไดเมทิลฟีนอล (๓,๔-DIMETHYLPHENOL) หรือไซลีนอล (XYLENOL)	$(\text{CH}_3)_2 \text{ C}_6\text{H}_3 \text{ OH}$
๒.๑๖	ไฮดรอกซี เบนซีน (HYDROXY BENZENE) หรือฟีนอล (PHENOL)	$\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$
๒.๑๗	ไนโตรเบนซีน (NITROBENZENE) หรือไนโตรเบนโซล (NITROBENZOL)	$\text{C}_6\text{H}_5\text{NO}_2$
๒.๑๘	๑,๑-ไดคลอโร (๒-คลอโรอีเทน) (๑,๑-DICHLOROETHANE) หรือไดคลอโรเอทิล อีเทอร์ (DICHLOROETHYL ETHER)	$\text{O}(\text{CH}_2\text{CH}_2\text{Cl})_2$
๒.๑๙	เพนทاكلอโรอีเทน (PENTACHLOROETHANE) หรือเพนทาลิน (PENTALIN)	$\text{CHCl}_2 \text{ CCl}_3$
๒.๒๐	เมทิลแอลกอฮอล์ (METHYL ALCHOL) หรือเมททานอล (METHANOL)	$\text{CH}_3 \text{ OH}$

หมวด ๑) สิ่งประดิษฐ์หรือวัสดุที่ไม่ใช่ธรรมาภิบาลการปฏิบัติงานเฉพาะประเภทหรือชนิด
ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	สิ่งประดิษฐ์หรือวัสดุที่ไม่ใช่ธรรมาภิบาล	ประเภทหรือชนิดโรงงาน (ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๒) และฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๓) ออกตามความใน พรม.โรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒)
๓๑.๑	- กากตะกอนจากการละลายเกลือ - กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำทิ้ง	โรงงานผลิตโซดาไฟ ความประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๕๒ และโรงงานตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๑๑(๒) เฉพาะโรงงานที่มีส่วนผลิตโซดาไฟ ทั่ววิธีโซเซนต์บรอต
๓๑.๒	- กากวัตถุที่มีพิษตามรายชื่อที่ระบุไว้ใน พรม. วัตถุที่มีพิษ พ.ศ.๒๕๑๐ ที่ไม่ใช่ธรรมาภิบาลหรือเสื่อมคุณภาพ	โรงงานผลิตและบรรจุขี้เถ้าแอมलग ความประเภทหรือชนิด โรงงาน ลำดับที่ ๕๓
๓๑.๓	- กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำทิ้ง	โรงงานผลิตและผสมซีเมนต์ ความประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๕๔(๑)
๓๑.๔	- ผู้บ่มจากระบบกำจัดกระทันท์ในอากาศ - กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำทิ้ง	โรงงานหลอมตะกั่วที่โซลันตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๖๐ และโรงงานผลิตแบตเตอรี่ ความประเภทหรือ ชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๗๔(๑)
๓๑.๕	- ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เสื่อมหรือไม่ได้คุณภาพ	โรงงานผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ความประเภทหรือชนิด โรงงาน ลำดับที่ ๗๖
๓๑.๖	- กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำทิ้ง - น้ำยาเคมีจากถังขุมโซดาไนท์ นิเกิล ทองแดง โครเมียมและสังกะสีที่โซลันและเสื่อมคุณภาพ - กากที่เหลือถึงถังขุมโซดาไนท์ นิเกิล ทองแดง โครเมียม และสังกะสี	โรงงานทุกประเภทที่มีระบบกองกิจการขุมโลหะด้วยไฟฟ้า
๓๑.๗	- กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำทิ้งของโรงงานผลิต, ซ่อมแซมและติดตั้งเครื่องจักร	โรงงานผลิตจักรเบ็ดความประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๘๔

ลำดับที่	สิ่งประดิษฐ์หรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว	ประเภทหรือชนิดโรงงาน (ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๔๑) และฉบับที่ ๗ (พ.ศ.๒๕๕๐) ออกความใน พรม.โรงงาน พ.ศ.๒๕๕๒)
๑๑๔	- ปลายขับหลอก (exhaust tube) ที่ติดตั้ง	โรงงานผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ ตามประเภทหรือชนิด โรงงาน ลำดับที่ ๑๔(๑)
๑๑๕	- ถอดที่บดสีไม้โคกคุณภาพและป่นเปื้อนด้วยสารปรอท	โรงงานผลิตถ่านไฟฉาย ตามประเภทหรือชนิด โรงงาน ลำดับที่ ๑๔(๕)
๑๑๖	- ถ่านไฟฉายที่บดสีไม้โคกคุณภาพ - ป่นจากระบบกำจัดอากาศบริเวณตมชงชาคุมเงกานีส	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับรถยนต์หรือรถพ่วง ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ ๑๗(๑) และ (๒) และโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับจักรยานยนต์ จักรยานสามล้อ หรือจักรยานสองล้อ ตามประเภทหรือชนิด โรงงาน ลำดับที่ ๑๕(๑) และ (๒)